

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในโรงเรียนที่เปิดสอนถึงช่วงชั้นที่ 1-2 อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 จำนวน 64 โรงเรียน โดยนำเสนอขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน ในโรงเรียนที่เปิดสอนถึงช่วงชั้นที่ 1-2 จำนวน 1,034 คน จาก 64 โรงเรียน จำแนกเป็น ผู้บริหาร 64 คน และครูผู้สอน จำนวน 970 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) (วิราพร พงษ์อาจารย์. 2542 : 81) ซึ่งมีลำดับขั้นตอนการสุ่ม และจำแนกได้ดังตารางที่แสดง ดังนี้

2.1 ชั้นที่ 1 แบ่งโรงเรียน จำนวน 64 โรงเรียน ออกเป็น 2 ขนาด ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 46 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 18 โรงเรียน สุ่มโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (วิราพร พงษ์อาจารย์. 2542 : 11) ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้ โรงเรียนขนาดเล็กสุ่มได้ 40 โรงเรียนและโรงเรียนขนาดใหญ่สุ่มได้ 17 โรงเรียน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มได้ 57 โรงเรียน

2.2 กำหนดจำนวนผู้บริหารของโรงเรียนที่สุ่มได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบเจาะจง ได้ผู้บริหารโรงเรียนละ 1 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 40 คน และผู้บริหารในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 17 คน รวมเป็น 57 คน

2.3 ขั้นที่ 2 กำหนดจำนวนครูผู้สอนในโรงเรียนที่สุ่มได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 2 ขนาด โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จของเครจซี่และมอร์แกน แล้วสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนของขนาดโรงเรียน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 265 คนจำแนก ได้ดังตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	โรงเรียน		ผู้บริหาร		ครูผู้สอน	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนขนาดเล็ก	46	40	46	40	443	85
โรงเรียนขนาดใหญ่	18	17	18	17	537	180
รวม	64	57	64	57	970	265

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานตามกรอบโครงสร้างนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยปรับปรุงมาจากแบบสอบถาม แบบคำถามให้เลือกตอบ (Multiple Choice) (นิวัติ สุวรรณชัยรบ. 2543 : 112 - 120) ให้ครอบคลุมแนวคิดทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา ด้านการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านการกปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน และการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนถึงช่วงชั้นที่ 1 -2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) แบ่งเป็น 5 ระดับ ตามพฤติกรรมปฏิบัติงาน ตามเกณฑ์ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติ มาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติ น้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

2. การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนถึงช่วงชั้นที่ 1 - 2 โดยมีลำดับขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาเอกสารหลักสูตร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 ศึกษาการสร้างเครื่องมือสำหรับงานวิจัย จากเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้อง และวิธีการสร้างแบบสอบถาม (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 40)

2.3 กำหนดขอบข่ายของข้อคำถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย แล้วนำมาสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าให้ครอบคลุมการปฏิบัติตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียนที่เปิดสอนถึงช่วงชั้นที่ 1 - 2 ได้แบบสอบถาม จำนวน 40 ข้อ

3. การหาคุณภาพเครื่องมือ ทำตามขั้นตอนดังนี้

3.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์และครอบคลุมเนื้อหา แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความถูกต้องและความเที่ยงตรงและความครอบคลุมของเนื้อหา โดยมีผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- 1) นายวุฒิชัย เหล่าพิเดช วุฒิ กศ.ม. (วัดผลการศึกษา) ตำแหน่ง ครู
- กศ. 2 โรงเรียนกันทรวิชัย อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม พิจารณาเครื่องมือและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2) นางสาวรังค์ เพชรทอง วุฒิ กศ.ม. (ภาษาไทย) ตำแหน่ง
ศึกษานิเทศก์ 7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 พิจารณาความเหมาะสม
ของภาษาที่ใช้

3) นายประมวลทรัพย์ ไวสาหลง วุฒิ ค.ม. (การบริหารการศึกษา)
ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนดงใหญ่วิทยาคม รัชมังคลาภิเษก อำเภอวาปีปทุม จังหวัด
มหาสารคาม พิจารณาความเหมาะสมและความครอบคลุมของเนื้อหาตามกรอบแนวคิด

3.3 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และ
นำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาอีกครั้ง แล้วปรับปรุงแก้ไขจนได้
แบบสอบถามที่สมบูรณ์

3.4 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) ที่โรงเรียนบ้านดงใหญ่
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 40 คน
เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สูตรของ ครอนบาค
(Cronbach's Alpha Coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 96) ได้ค่าความเชื่อมั่นของ
แบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม ถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บ
ข้อมูล
2. กำหนดรหัสลงบนเครื่องมือ
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งให้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบ
แบบสอบถาม พร้อมทั้งนัดหมายเวลาในการเก็บแบบสอบถาม แบบสอบถามส่งและรับคืน
ด้วยตนเอง กรณีที่กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ไกล ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างทาง
ไปรษณีย์พร้อมทั้งแนบซองเปล่าที่ติดดวงตราไปรษณีย์เรียบร้อยแล้ว เพื่อให้ส่งแบบสอบถาม
กลับคืน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ แล้วคัดเลือกฉบับที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์
2. จำแนกแบบสอบถามตามลักษณะของ ตัวแปรอิสระ แล้วตรวจให้คะแนนแบบสอบถาม โดยให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด (ล้วน สายยศและอังศณา สายยศ. 2538 : 34) ดังนี้

สภาพการปฏิบัติงาน		คะแนน
ปฏิบัติมากที่สุด	ให้	5
ปฏิบัติมาก	ให้	4
ปฏิบัติปานกลาง	ให้	3
ปฏิบัติน้อย	ให้	2
ปฏิบัติน้อยที่สุด	ให้	1

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยลำดับ ดังนี้

3.1 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ตามลำดับดังนี้ หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 111)

ค่าเฉลี่ย	แปลความว่า
4.51 - 5.00	ปฏิบัติมากที่สุด
3.51 - 4.50	ปฏิบัติมาก
2.51 - 3.50	ปฏิบัติปานกลาง
1.51 - 2.50	ปฏิบัติน้อย
1.00 - 1.50	ปฏิบัติน้อยที่สุด

3.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานตามนโยบายปฏิรูปการศึกษา เพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ t -test Independent Sample

3.3 วิเคราะห์ค่าร้อยละของแบบสอบถามปลายเปิดโดยการสรุปประเด็นของ ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นที่คล้ายคลึงกันและจัดกลุ่ม หาค่าความถี่ของผู้ตอบแบบสอบถาม ในแต่ละด้านเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานตามนโยบายปฏิรูปการศึกษา

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

4.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

4.1.1 ร้อยละ (Percentage)

4.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

4.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.2 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ใช้ Independent Sample t-test

4.3 วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) โดยวิธีของครอนบาค (Cronbrach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 96)